

בסיעתא דשמיא

שיעורים בפרשת השבוע

שנאמרו בבית המדרש
'בית יהושע'
רחוב מנחת יצחק 2
עיה"ק ירושלים תובב"א

ע"י הרדה"ג
ר' מנשה ישראל רייזמאן שליט"א
יום שישי, א' דחזה"מ פסח | ט"ז ניסן תשפ"ז

ניתן לשמוע בקו ישיר: 03-6171105
www.kolhalashon.com

**ניתן להאזין לשיעורים
בקול הלשון
03-6171111**

**להורדת הקונטרס
באתר קול הלשון
www.kolhalashon.com**

וערבה להשם מנחת העומר דיהודה ושתי הלחם דירושלים

כתוב בספה"ק 'זאת זכרון' להרה"ק הרבי מלובלין זי"ע, במאמר ליל שני של פסח, ע"פ מש"כ בספר מלאכי (ג, ד) וְעֵרְבָה לָהּ מִנַּחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קְדָמוֹנִיּוֹת. משמע שיש שני מנחות, האחד הוא מנחת יהודה, והאחד הוא מנחת ירושלים, מנחת יהודה הוא **העומר** ומנחת ירושלים הוא **שתי הלחם**, והם יהיו ערבים לפני השי"ת כימי עולם וכשנים קדמוניות. וצריך להתבונן בביאור דבריו הק'.

ונקדים תחילה כי זה הפסוק טעון ביאור, כי בדרך כלל באה המנחה בביהמ"ק כטפל אל הקרבן, ולכן לא מסתבר שהפסוק יאמר 'וערבה להשם' על המנחות כשהם נטפלות אל הקרבנות. אע"פ שהיחיד יכול להביא קרבן מנחה, כעיקר ולא כטפל, הרי זה הפסוק מדבר בקרבנות ציבור שנאמר 'מנחת יהודה, מנחת ירושלים', ובקרבנות ציבור באים המנחות כטפלים אל הקרבנות, וא"כ איך אמר 'וערבה להשם' על המנחות הנטפלות?

מנחת העומר ושתי הלחם שהם עיקר לקרבן הנטפל אליהן

אמנם שתי פעמים בשנה באים מנחות כעיקר ולא כטפל, אדרבה המנחה היא העיקר והקרבן הוא הטפל, ביום ט"ז ניסן באה מנחת העומר, ויחד איתה מביאים בבש הבא עם העומר. וכמו כן בעוד חמישים יום בחג השבועות באים שתי הלחם, והם העיקר ולא כטפל, ואין נקראים בשם קרבן מנחה משום שאינם קרבים על גבי המזבח, ככתוב בהם בפרשת ויקרא 'קרבן ראשית תקריבו ולמזבח לא יעלו לריח ניחוח', אמנם עושין תנופה לשתי הלחם, ואח"כ מביאים 'על הלחם' פר אחד אילים ושנים ושבעה כבשים לעולות, ועוד שתי שלמים, וכמבואר בפרשת אמור.

הרי שבעומר ושתי הלחם, המנחות הם העיקריים, ונטפלים להם קרבנות מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן.

למה מנחת העומר כימי עולם ושתי הלחם כשנים קדמוניות

וביאר הרבי מלובלין זי"ע שאם הנביא מבשר שיתקבלו המנחות בעריבות ומתיקות לפני השי"ת, הכונה על מנחת העומר הנקרא מנחת יהודה, ומנחת שתי הלחם הנקרא מנחת ירושלים. וביאר הרבי מלובלין ששני אלו יהיו ערבים 'כימי עולם וכשנים קדמוניות'.

שאני מנחת העומר שתחילת העבודה בקצירה מארץ יהודה

מנחת יהודה יהיה ערב כימי עולם, כי ביום זה מתחיל עבודת ימי הספירה, שבהם מתקנים המדות, שבעת ימי הבנין מחסד ועד מלכות, והקב"ה אומר 'כי אמרתי עולם חסד יבנה', המדות נקראים 'ימי עולם', חסד גבורה תפארת נצח הוד יסוד מלכות, הם ימי העולם שראשיתם במדת החסד.

ומנחת ירושלים יהא ערב כשנים קדמוניות, אלו הם שתי הלחם הבאים בחג השבועות ביום מתן תורה, שנאמר בה 'ואהיה אצלו אמון, ואהיה שעשויים יום יום', התורה קדמה לעולם, 'כשנים קדמוניות', שנבראת אלפיים שנה קודם העולם.

הרי שכנגד 'מנחת יהודה ומנחת ירושלים' נאמר בהמשך הפסוק 'כימי עולם וכשנים קדמוניות'. אך הרבי מלובלין זי"ע אינו מפרש מדוע נקראת מנחת העומר 'מנחת יהודה', ושתי הלחם 'מנחת ירושלים'.

ולזאת נוסיף מה שביאר בזה מהר"ש הלוי וואזנער זצוק"ל, [אתמול היה היארצייט] כי מצות העומר אינו מתחלת בירושלים אלא בארץ יהודה, כמו שנאמר במשנה במנחות דף סז, מצות העומר לבא מן הקרוב לירושלים. אך בגמ' סנהדרין דף יא כתוב 'אין עומר בא אלא מיהודה', לכתחילה מביאין את העומר מארץ יהודה.

וערבה מנחת העומר בשבת הגדול להוציא מליבן של צדוקים

ושמעתי מהג"מ רבי איתמר גרבוז שליט"א שביאר באריכות שמעשה קצירת העומר היא חלק מעבודת מנחת העומר, וכנודע שקצירתה דוחה שבת, והביא ראיות גדולות שעבודת העומר אינו מתחיל רק בשעה שבוללין בבלי שרת ומקדשין את המנחה, הקצירה עצמה היא חלק מהעבודה, לא כשאר הקרבנות שההכנות הם רק 'היכי תמצו' לקיים מצות הקרבן, ואם מצא קצור אינו קוצר עוד, לא כן במנחת העומר, אפילו אם מצא שעורה קצורה, הוא חוזר וקוצר, ואפילו אם חל ט"ז ניסן בשבת הרי הוא קוצר בשבת. כי עבודת המקדש דוחה שבת,

ואין העבודה מתחלת בירושלים בבית המקדש עם כלי שרת, אלא בארץ יהודה בשעה שקוצרין השעורים. אף שלא מצאנו מעשה 'עבודה' מחוץ לירושלים, שאני מנחת העומר שהקצירה היא חלק מעבודת הקרבן.

וכן מצאנו שכלל ישראל היו עומדים שם בשעת הקצירה, כשם שמצאנו ענין 'מעמדות', שישראל עומדים על עבודת הקרבנות 'וישראל במעמדם', כך היה גם בקצירת העומר, היו בני ישראל עושין מעמד גדול לעמוד בשעת הקצירה, ואפילו בשבת. ולכן נקרא מנחת העומר 'מנחת יהודה'.

אבל ב'שתי הלחם' אין דין קצירה, ואם מצא קצור, אינו קוצר, הרי הוא כשאר הקרבנות שעבודתם בירושלים ולא בארץ יהודה, רק במקום המקדש נעשית עבודתן.

וזש"כ 'וערבה לה' מנחת יהודה', לאחר שנתברר שאי אפשר לפרשו על מנחות אחרות, שהם טפלות לעיקר הקרבנות, כבר הוכרח שהפסוק מדבר במנחת העומר ושתי הלחם, שהם יהיו ערבים לפני השי"ת מאד, מנחת העומר כימי עולם, שבאותו יום מתחילין לתקן שבעת ימי הבנין בעבודת הספירה, וכשנים קדמוניות, שתי הלחם הבאים ביום מתן תורה שכבר היתה בשנים קדמוניות.

מעומר שעורים כבהמה ביצ"מ ללחם חיטה דאדם בקבה"ת

ועתה נתבונן בפנימיות הענין.

מהר"ש וואזנער מבאר בדרשות דחזה"מ פסח שהטעם שמפטירין בשבת הגדול 'וערבה', [ברוב קהילות ישראל] משום שנודע מהקדמונים, ומובא בחיד"א, טעם לקריאת שם 'שבת הגדול' כדי להוציא מלבן של צדוקים, כי יום האתמול ביום ט"ו ניסן גם נקרא בתורה בשם 'שבת', וכמ"ש 'וספרתם לכם ממחרת השבת', וקבלו חז"ל שאין הכונה על שבת בראשית על יום יציאת מצרים, וכדי להדגיש שגם הוא נקרא בשם שבת, קורין לשבת אחת לפניה בשם 'שבת הגדול', וכמבואר בפרק 'כלל גדול' במסכת שבת שנקרא 'גדול' משום שעונשה סקילה, ולעומתו הארת השבת גדולה מאד. לעומת יום א' דפסח ש'גם' נקרא שבת. לאפוקי מדעת הביתוסים שיו"ט ראשון דפסח לא נקרא בשם שבת, לפי שטותם 'ממחרת השבת' היינו במוצאי שבת חזה"מ, כדי לשלול מהטעות שלהם, קראו לשבת לפני פסח 'שבת הגדול'.

ולכן מפטירין בשבת הגדול ב'וערבה לה' מנחת יהודה', וכאמור לעיל שהמכוון הוא על מנחת העומר הבא ביום ט"ז ניסן, כדת וכדין כמו שקבלו חז"ל, ושלא ככפירת הביתוסים, ויהא נערב אצלו ית' כימי עולם וכשנים קדמוניות. ומסיימין בפסוק 'זכרו תורת משה עבדי אשר צויתי אותו בחורב חוקים ומשפטים', ללכת עם מסורת התורה"ק כמו שלמדונו חז"ל, וכמו שקיבל משה מפי הגבורה שהפירוש 'ממחרת השבת' היינו ממחרת יום א' דפסח.

וזש"כ 'זכרו תורת משה' שצריכין לזכור מה שאמר לנו משה רבינו בעל פה, וכמבואר ברמב"ם הל' תמידין ומוספין שבכל הדורות היינו זוכרים מה שפירש לנו משה רבינו 'ממחרת השבת' ולא כשטות הביתוסים, כי הם לא 'זוכרים' רק מסתכלים בתוך התורה, ומפרשים בטעות 'ממחרת שבת בראשית', על זה לא צריך 'זכרון' שהם רק מסתכלים בפנים, אבל אנחנו מקיימים 'זכרו תורת משה', מה שהוסיף לנו משה לבאר יותר ממה שכתוב בכתב.

הרי שהפסוק הראשון והאחרון שבהפטרה זאת מדברים על ענין זה להביא את העומר ממחרת שבת דפסח ולא ממחרת שבת בראשית, ועל זאת צריך לקיים 'זכרו תורת משה'.

ומסיים 'הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא' שהוא יתקן את כל הטעותים שטעו בהמשך הזמנים, ואף הביתוסים יחזרו בתשובה 'והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם'.

אני וחמורי נאכל מאבוס שעורים אחד ואשתוה לו בדעתי

ועתה שומה עלינו להבין דברי הרבי מלובלין בביאור פסוק זה, מדוע מנבא הנביא על העריבות שיהיה להקב"ה במיוחד משתי מנחות הללו, מנחת העומר ושתי הלחם.

והנה מבואר במהרש"א בר"ה דף ט"ז באריכות, על דברי הגמ' 'הביאו לפני עומר בפסח כדי שיתברך לכם תבואה שבשדות', כי השעורים הם מאכל בהמה, כמבואר בריש מס' פסחים שאדם אחד בא לבשר שהשעורים

הצליחו וגדלו יפה, אמרו לו 'לך ובשר לסוסים וחמורים', ובגמ' סוטה יד כתוב שהסוטה מביאה מנחת שעורים משום שעשתה מעשה בהמה ולא הלכה בדרכי הצניעות.

לעומת שתי הלחם הבאים בחג השבועות, באים מחיטים שהוא מאכל אדם, כמאמרם ז"ל 'אין התינוק יודע לקרוא אבא עד שהוא טועם פת', וביאר מהרש"א דווקא פת חיטים ולא שעורים.

והנה ביום א' דפסח יצאנו ממצרים אשר 'בשר חמורים בשרם', אין ביניהם ובין החמורים שום חילוק. ולכן אנו מביאים קרבן ראשון אחר היציאה ממצרים, עומר שעורים שהוא מאכל בהמה, כי בצאתם ממצרים היו נראים כך. והוצרכו למנות ולספור מ"ט יום, עד שזכו לקנות צורת אדם, ואז מקבלים התורה"ק ביום חג השבועות ובו מביאים שתי הלחם מהחיטים.

וכמ"ש בגמ' ב"ב שיום טוב של עצרת שייך לענין החיטים, כעצתו של אחיתופל שאם יו"ט של עצרת ברוך, יזרעו חיטים.

'מהחל חרמש בקמה', כשקוצרים את השעורים, מאז מונים חמישים יום, עד ממחרת השבת השביעית שבו מקבלים מדגת אדם וזוכין לקבל את התורה, ולזאת מביאין בו שתי הלחם, מאכל אדם.

והנה אתמול ביום ט"ו ניסן יצאנו ממצרים, הוציאנו הקב"ה ממ"ט שערי טומאה וזכינו למוחין דגדלות באופן גבוה מאד, וא"כ צ"ע איך אנו מתחילין מיד אח"כ בקרבן שעורים שהוא מאכל בהמה, רמז לחמורי המצריים, בשלמא אילו היו מביאים את העומר בערב פסח, כביכול עדיין בהיותנו בגלות מצרים, ניחא, אבל עתה, יום אחד לאחר יציאת מצרים, איך אומרים לנו להביא מנחת העומר ממאכל בהמה, כאילו לא התחלנו כלל להגאל ולהתרומם?

הדברים נודעים, אך נרחיב מעט בביאור הענין.

נתקררה דעתו באכילת לחם בזעת אפו המוסיף דעת באדם

אי' בגמ' פסחים דף קיח, 'אמר רבי יהושע בן לוי בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא לאדם וקוץ ודרדר תצמיח לך זלגו עיניו דמעות אמר לפניו רבונו של עולם אני וחמורי נאכל באבוס אחד, כיון שאמר לו בזעת אפך תאכל לחם נתקררה דעתו'.

וביאר מהרש"א שם: 'זלגו עיניו דמעות כו'. כי היה סבור כיון שמאכלו שוה כחמור ישתוה גם בדעתו כחמור כי מזונות החמור יולידו טבע חמורי ולא נתקררה דעתו עד שאמר לו שיאכל לחם כי טעם הדגן מביא לאדם דעת שע"ז אמרו בסוכה בקטן יוסיף דעת יוסיף גו' כדמפורש שם'.

כלומר שלא היה אכפת לו לאדה"ר עצם אכילת ירק השדה, שהרי כל עיקר מה שאדם צריך לאכול, הרי הוא דומה לבהמה ואינו כמלאך שאינו אוכל, אלא שעיקר בכייתו של אדה"ר שאם מאכלו שוה כחמור ישתוה גם בדעתו כחמור. עד שאמר לו שיאכל לחם, ועי"ז לא יהיה כחמור אלא יקבל דעת.

וצ"ע שהרי התורה"ק אמרה 'ואכלת את עשב השדה', וזאת התורה לא תהא מוחלפת, וכי היה זה רק הו"א ולא במסקנא, וא"כ מעיקרא מאי קסבר?

התיירא מדעת של חמור במבט חיצוני כאליעזר וישמעאל

ומבואר מתוך דברי המהרש"א שבאמת היה מעותד מעיקרא שאם לא יעבוד האדם על עצמו, יהיה טבעו כחמור, יאכל באבוס אחד עם החמור וישתוה גם דעתו כהחמור, אך כשיתייגע כראוי בטרחה ויגיעה במאכלי הפת שיהא ראוי למאכל אדם, אז יתרומם דעתו ויתרחק לגמרי מהבהמיות של החמור.

ביאור הדברים שמעתי מהג"מ רבי שמשון פינקוס זכר צדיק לברכה ע"פ מש"כ בפרשת העקדה 'ביום השלישי וירא את המקום מרחוק', ומבואר בדברי חז"ל במדרש שראה אאע"ה ענן קשור על ההר, ושאל אותם אם הם רואים איזה דבר מרחוק, 'רואה אתה מה שאני רואה'? אמר לו יצחק 'הן', גם יצחק ראה השראת השכינה מרחוק, אבל ישמעאל ואליעזר לא ראו כלום, אמר להם אאע"ה 'שבו לכם פה עם החמור' ודרשו חז"ל 'עם הדומה לחמור'. 'אמר להם, הואיל ואין אתם רואים כלום, וחמור זה אינו רואה, שבו לכם פה עם החמור'.

הביאור הפשוט משמע שאברהם יצחק ראו את הענן, וישמעאל ואליעזר לא ראו כלום. אך רבי שמשון פינקוס מבאר שיתכן שגם ישמעאל ואליעזר ראו ענן קשור על ההר, אך לא ראו יותר ממבט גשמי של חמור, גם חמור יכול לראות עננים על הרים, אך אברהם שאל את יצחק בלשון 'רואה אתה מה שאני רואה?' כלומר שאני לא רואה ענן גשמי אלא השראת השכינה הקדושה. יצחק השיבו שיש לו הסתכלות של אדם, והוא רואה מה שאע"ה רואה. אבל ישמעאל ואליעזר ראו רק ענן סתם, א"כ 'אתם וחמור שווים בראייתכם'.

וכן הוא בכל ענין שאדם רואה בעולם, אם נתפס להסתכלות החיצונית של הדבר, הרי הוא רואה כמו שחמור רואה, ומי שמשתדל להסתכל בשכל ופנימיות שבכל דבר, זכה להתרומם מחומריותו ועלה לדרגת אדם.

וזה שביאר מהרש"א על בכייתו של אדה"ר 'אני וחמורי נאכל באבוס אחד', אינו בוכה על פרט אחד שבאכילה מאבוס אחד, זלגו עיניו דמעות, שהעיניים שלו לא יראו את העולם במבט חמורי, חיצוני עב גס ומגושם. והרי מדרגת אדם הוא לשון 'אדם'ה לעליון, שיכול להפשיט את המראה החיצוני שהוא רואה לפני עיניו, ולהסתכל בכל דבר בפנימיות השכל שבאותו הדבר.

וזש"כ מהרש"א 'כי מזונות החמור יולידו טבע החמור', לא אכילת העשב בפשטות, שכבר נאמר באדה"ר 'ואכלת את עשב השדה', אלא שהאכילה המגושמת כחמור, על דא קא בבינא.

קודם החטא אכל אדה"ר פירות ומשחטא נדחה לירק כבהמה

הגר"א מוילנא זי"ע דייק שביום השישי לבריאת העולם לא כתוב שנתן הקב"ה לאדה"ר עשב לאכילתו, אלא קודם החטא היה אדה"ר אוכל פירות והבהמה אכלה ירק, וכן מדויק בלשון הפסוק: (א, כט) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הִנֵּה נֹתַתִּי לָכֶם אֶת כָּל עֵשֶׂב זֶרַע אֲשֶׁר עַל פְּנֵי כָל הָאָרֶץ וְאֶת כָּל הָעֵץ אֲשֶׁר בּוֹ פֵרִי עֵץ זֶרַע לָכֶם יִהְיֶה לְאֹכְלָהּ: וְלִכְל חַיַּת הָאָרֶץ וְלִכָּל עוֹף הַשָּׁמַיִם וְלִכָּל רֹמֵשׁ עַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר בּוֹ נֶפֶשׁ חַיָּה אֶת כָּל יֵרֶק עֵשֶׂב לְאֹכְלָהּ וַיְהִי כֵן: הִירְקוֹת הַיְרוּקִים הָיוּ מֵאֹכֶל בַּהֲמָה, וּפִירוֹת הָעֵץ הָיוּ מֵאֹכֶל אָדָם. ואחר החטא אמר הקב"ה לאדה"ר 'ואכלת את עשב השדה', לכן בכה אדה"ר שלא יהיה דעתו של החמור שמסתכל על דברי עוה"ז בחיצוניות.

אמר לו הקב"ה 'בזעת אפך תאכל לחם', לא שבמסקנא חזר בו הקב"ה מהדיבור הראשון שאמר 'ואכלת את עשב השדה', אלא שהדבר תלוי בעבודת האדם, אם הוא מזיע ומתייגע לצאת מבהמיותו ולהיות בדרגת אדם, יזכה להתרומם למאכל אדם, ואם ח"ו יתגשם בבהמיותו, יראה עולם במשקפיים של חמור, כן הוא רואה דעלמא, רואים מראות חיצוניות ואין מפשיטים את המציאות להתבונן בחכמה ושכל שבכל דבר, לא יחפץ כסיל בתבונה כי אם בהתגלות לבו, אכן הם וחמורם אוכלים באבוס אחד.

בסתמא יהיה מבטו חיצוני וביגיעה יתעלה האדם למבט פנימי

אם אין אדם לומד בספרי מוסר וחסידות ואינו מזכך את גשמיותו, אזי כל מעלתו שהוא קצת יותר חכם מהחמור הכי מוכשר, כפי הנראה שגם בין עדת החמורים יש מדרגות IQ, יש חמור שוטה ויש חמור יותר מתוחכם, א"כ כשאדם יכול לראות בעיניו יותר צבעים או לחשבון יותר צעדים, אין בינו לבין החמור אלא שהוא חמור יותר חכם. וכמ"ש בגמ' ב"ק נדון אם אכילת לחם לבהמה נקרא 'משונה' או לאו.

הרי שבפועל יכול אדם לאכול עשבים ויכול חמור לאכול לחם, אין החילוק באכילה בפועל, אלא בהסתכלות על העולם, 'בזעת אפך תאכל לחם', זוהי נחמת הקב"ה לדמעותיו של אדה"ר, אל תדאג, אם האדם יתייגע להתרומם מבהמיותו, אף אם יאכל עשבים יהיה לו כלח"ם בגימ' ג' שמות הוי"ה ב"ה.

לולא חטא עץ הדעת היה טבעו של אדם לכתחילה להיות מרומם במדרגה נעלית מאד, כיון שאכל מעץ הדעת שלא כרצונו ית', החזיר את עצמו לטבע החמור, כישמעאל אינו מזכך את עצמו הוא נשאר כעם דומה לחמור, אך יצחק נתקיים בו 'בזעת אפך תאכל לחם', שהוא מפשיט כל דבר ממבטו החיצוני ומסתכל בפנימיותו.

בשר המצרים היה כחמור ממש ומאכלם מאבוס ירק אחד

וביאר מהר"ל זי"ע שהאומה היחידה שהיא קרובה ביותר ל"אני וחמור נאכל באבוס אחד" היא מדינת מצרים, שנאמר בהם 'אשר בשר חמורים בשרם וזרמת סוסים זרמתם', בישמעאל נאמר 'עם הדומה לחמור', במצרים לא כתוב 'דומה לחמור', אלא 'בשר חמורים בשרם, וזרמת סוסים זרמתם', אין ביניהם שום חילוק כלל.

עד כדי כך שרש"י מביא מהמדרש טעם מצות פדיון פטר חמור, 'ולמה פטר חמור ולא פטר שאר בהמה טמאה, גזרת הכתוב הוא שבכורי מצרים חמורים', והרי שאנו עושים זכר למכת בכורות עם פדיון פטר חמור, ממש אותה פעולה שהיה במכת בכורות, אילו היה היום בכור מצרי חי, היו עושים איתו את הפעולה, אלא שמתו כל בכוריהם, ונלקחו פטרי חמורים תחת אותם החמורים.

ממבט של חמור חיצוני ביצ"מ למבט של אדם פנימי בקבה"ת

אשע"כ מכיון שהמצרי אוכל עם החמור באיבוס אחד, ויתירה מזאת מצאנו שהתורה"ק מגדרת את ארץ מצרים 'לא כארץ מצרים... כגן הירק', והרי נתבאר לעיל שבתחילה היה העולם מסודר שהאדם אוכל פירות והבהמה אוכלת בהמות, בני מצרים היו אדוקים בגן הירק שאכלו ממש עם החמור באיבוס אחד, וכן מצאנו במתאוננים ומתאווים שזכרו את הירקות שבמצרים 'קישואים, בצלים, ואבטיחים', אך עתה שכבר זכו לצאת ממצרים ולקבל תורה, יצאנו מגדר בהמה לגדר אדם, אעפ"כ היה נסיון כתינוק הבורח מבית הספר, נזכרו שיכולים להסתכל על העולם חיצוני, כבעיני חמור, זכרנו את הדגה והבצלים.

וזהו הפסקת 'ויהי בנסוע הארון', להפסיק בין פורענות לפורענות, על שחזרו להשתוקק לאכול במצרים, כאוכל עם החמור באיבוס אחד.

המהר"ל מבאר שהחמור הוא תכלית שלימות החומריות, ולכן נקרא שמו 'חמור', וכשאין אדם מתייגע לעלות לדרגת אדם, הרי הוא עם הדומה לחמור, ואם נופל יותר, נעשה ממש בשר חמורים בשרו רח"ל. כך היה במצרים.

וכתב מהרש"א שמכיון שהיינו עבדים במצרים, גוי בקרב גוי, היתה הגאולה משם צריכה להפקיע מאיתנו את השם של 'אני וחמור נאכל באיבוס אחד'. כי מכיון שהיינו עבדים, ומהותו של עבד שהוא עם הדומה לחמור, 'עבדא בהפקירא' ניחא ליה, זילא ליה, פריצא ליה, שכיחי ליה' רק רוצה בהתגלות לבו ואינו חפץ בתבונה כלל, זהו מהות של עבד, שהוא אוכל עם חמור באבוס אחד. כך היינו בגלות מצרים, היה לנו הסתכלות שהעוה"ז הוא רק חיצוני.

הבלחת הארת מתנה בליל פסח לעבודת יגיעת אדם ממחרתו

אך ביציאת מצרים צריכין אנו לשוב ולחזור למעלת האדם ש'בזעת אפך תאכל לחם'. ולכן לוקחים בפסח את קרבן העומר משעורים שהוא מאכל בהמה, ולאחר נ' יום מביאים שתי הלחם מחיטים שהם מאכל אדם, כדי להראות על ההבדל שנעשה עמנו מיציאת מצרים עד קבלת התורה, זכינו לעלות מדרגת בהמה לדרגת אדם.

ומה שהקשינו לעיל שכבר יצאנו בליל א' דפסח ממצרים, וא"כ איך נביא שוב ביום ב' דפסח ממאכל בהמה, והרי כבר נגאלנו ממצרים ושוב איננו בהמות אלא בני אדם? תשובה לדבר: מבואר באריז"ל וכל הספה"ק שבלייל פסח הוציאנו הקב"ה באתערותא דלעילא בלי 'זעת אפך', רק כדי לתת לנו טעם עליון ומתוק, השגה קטנה איך נראה אדם שאינו אוכל עם החמור באבוס אחד. לאחר שטעם פעם אחת טעם אדם, יכולין לקחת ממנו הארה הזאת במוצאי יו"ט ראשון, ויתחיל להשתוקק ולהתגעגע לזכות למדרגת האד"ם בכל מ"ט ימי הספירה.

כדי לעורר בו הרצון לצאת מחמוריותו, הוצרכו להטעימו תחילה טעם אדם, שיבין מה הוא יכול לזכות אם יעבוד על עצמו בזעת אפיו, ולכן נתן לנו הקב"ה בליל הסדר מתנה גדולה, מוחין גדולים בליל הסדר, שלא בזעת אפך כלל, רק כדי לטעום טעם אדם, אך עדיין לא קנו בני ישראל את המדרגה הזאת בקנין עצמי, כי אחר החטא מוכרח שיהיה בבחי' בזעת אפך תאכל לחם, היציאה מהבהמיות צריכה להיות רק עם יגיעה, ואם לא היה בדרך יגיעה, מוכרח שכל המטרה בתחילה היה רק לתת טעימה שידע מהו אדם, כדי שאח"כ יתגייע על זה בימי הספירה.

וערבה להשם עבודת היגיעה מעומר שעורים ללחם חיטים

וביאר האריז"ל שלאחר יו"ט ראשון דפסח, מאבדים את כל המתנות הגדולות שקבלנו בליל הסדר, וזאת כדי שנזכה להתחיל מט"ז ניסן מתוך קטנות להתייגע מיום ליום לצאת מבהמיות לאדם, כי זה עתה היינו גוי בקרב גוי, ועדיין אנו מחוברים קצת עם אלו אשר בשר חמורים בשרם, הם מסתכלים על העולם כעיני חמור, ומעתה

אנו יגיעים ז' שבועות עד שנזכה להתקרב להשי"ת בזעת אפרך בספירת העומר.

ולזאת מקריבין מאכל בהמה ביום ט"ז ניסן, שבו באמת אנו אוכלים כביכול עם החמור באבוס אחד, אך מיום ליום אנו מקבלים הסתכלות אחרת על העולם, עד שבשתי הלחם מקריבין לחם ממאכל בהמה, שזכינו כבר להסתכל על העולם בפנימיות.

וזש"כ הרבי מלובלין זי"ע שזהו 'וערבה לה' מנחת יהודה', העבודה הזאת שאדם קונה בדרך יגיעה, היא עריבה ומתוקה לה'. לא קרבן פסח שאע"פ שהוא גדול ומופלג מאד, עדיין הוא רק בדרך פסיחה ודילוג, קפיצה למעלה מהמדרגות באתערותא דלעילא בחפזון, ולכן נקרא יום א' דפסח בשם 'שבת', כי הארותיו קביעא וקיימא כמו שבת קודש [בני יששכר].

אבל 'וערבה לה' מנחת יהודה', הוא רק ע"י עבודה באתערותא דלתתא, צעד אחד צעד בימי הספירה, ממנחת יהודה בט"ז ניסן עד מנחת ירושלים ביום מתן תורתנו הבעל"ט, כי עיקר התכלית הוא לזכות מתוך יגיעה ועבודה.

אם הפסיק יום אחד ולא ספר יצא כי שבע יפול צדיק וקם

ואל יפול אדם בדעתו, מי אנכי שאזכה להכנס לעבודה רצופה בת מ"ט ימים ביגיעה וקדושה, וכי לא אפול באמצע? תהילה לא"ל חיינו עשה הקב"ה ברחמיו המרובים שמבואר בתוספות מס' מנחות דף סו 'פסק בה"ג שאם הפסיק יום אחד ולא ספר שוב אינו סופר משום דבעיא תמימות, ותימה גדולה הוא ולא יתכן'.

כי הקב"ה יודע היטב כוחותיו של אדם, שבע יפול צדיק וקם, אם אני צריך להתייגע לבדי להתעלות ממדרגת חמור למדרגת אדם, וכי לא יהיו לי נפילות באמצע? שום חמור אנושי לא הצליח לעלות למדרגת אדם רק ע"י הדרך הקבוע של עליות וירידות. ולכן בכו תוספות וכתבו על דברי בה"ג 'ותימה גדולה הוא ולא יתכן', כי לא יתכן לחייב את האדם ברצף עבודה בלי היסח הדעת.

והקב"ה יעזור ונזכה להתעלות מתוך 'מנחת יהודה' למדרגת 'מנחת ירושלים', כי אדם לעמל יולד, לא לקבל מתנות בלי עבודה.

חג העומר מועד לעצמו לצאת מדעת חמור לדעת אדם

הגם שיו"ט ראשון דפסח הוא מועד גדול, יש אחריו עוד מועד גדול 'יום ט"ז ניסן', ובמדרש תדשא כתוב 'שבעה מועדות הן, ואחד מהן חג העומר', שמחה מיוחדת היא לפני ה' שהקב"ה הראה לנו תחילה מהו מדרגת אדם, ועתה נותן לנו להתייגע לבדינו ז' שבועות להתייגע להסתכל על העולם בעין פנימית, ולא לראות חצוניות כעם הדומה לחמור.

אין העומר ושתי הלחם בכלל המוספין אלא לחובת היום

והנה מצות העומר ושתי הלחם כתובין בפרשת אמור, אבל בפרשת פינחס לא נזכרו קרבן העומר ושתי הלחם רק מוספין של כל המועדות, מוסף דפסח ומוסף דשבועות וסוכות. ובסוגיות הש"ס מתחלקין הקרבנות באופן כזה, 'חובת היום' הם קרבנות דפרשת אמור, 'מוספין' הם קרבנות דפרשת פינחס. ובתפילת מוסף אין מזכירין 'חובת היום' אלא 'קרבנות המוספים'.

ולכאוף גם ביום זה ט"ז ניסן, הביאו תחילה קרבן מנחת העומר, עשרון מאלו השעורים, ועוד כבש. ולא הזכרנו אותם במוסף דט"ז ניסן. והחיד"א בברכי יוסף מביא שיש שהקשו מדוע אין מזכירין עומר ושתי הלחם בתפילת מוסף. ותיצא שבתפילת מוסף מזכירין רק קרבנות מוספין ולא 'חובת היום' כנ"ל.

שתי הלחם נזכר עם המועד לענין המוספין יותר מהעומר

אמנם הג"מ רבי יחזקאל אברמסקי זצוק"ל כתב ב'חזון יחזקאל' שיש חילוק בין קרבן העומר לשתי הלחם, שתי הלחם אף שאין כתובין בפרשת פינחס עם המוספין, הרי הם כן כתובים שם: 'וביום הביכורים ביום הקריבכם מנחה חדשה לה' בשבועותיכם, והקרבתם...' והרי שכן מזכירין בציון היום אותם שתי הלחם שמביאים בשבועות. לעומת זאת בקרבן העומר לא הוזכר כלל עם המוספין בפרשת פינחס אפילו לא בדרך רמז ואגב.

וביאר רבי יחזקאל צוק"ל שיש חילוק בין מנחת העומר לשתי הלחם, כי שתי הלחם אע"פ שאין הם חלק מקרבנות המוסף, מ"מ יש להם שייכות עם יו"ט שבועות, ואדרבה יתכן שכל חג השבועות בא לנו ע"י שתי הלחם, משא"כ מנחת העומר אין לו שייכות עם יו"ט פסח, העומר בא ביום שני של פסח, אך אין מנחת העומר באה מכח יו"ט פסח כלל. אינו בא אלא להתיר איסור חדש מיום ט"ז ניסן. ולכן לא כתוב 'ממחרת הפסח' אלא 'ממחרת השבת' כדי לטשטש על הקשר שיש בין מנחות העומר לפסח.

שתי הלחם מתחלק לכל המשמרות והעומר למשמר הקבוע

ראיה לדבר. ברמב"ם הל' כלי המקדש מבואר שבכל הקרבנות דיו"ט אין חילוק משמרות, וכמ"ש 'כי יבא הלוי באחד שעריך' בזמן שכל ישראל נכנסין באחד שעריך, 'ובא בכל אות נפשו' כל כהן יכול להקריב קרבנות בימי הרגל, בלי שום שייכות לאותו המשמר. וכתב הרמב"ם 'במה דברים אמורים בקרבנות הרגלים ובחילוק לחם הפנים ובחילוק שתי הלחם של עצרת', שהם מתחלקים לכל המשמרות בשוה. 'אבל נדרים ונדבות ותמידים הקבועים, אין מקריבין אותם אלא משמר שזמנו קבוע' אפילו ביום טוב.

והקשה המשנה למלך מדוע לא הזכיר הרמב"ם ענין מנחת העומר שלא הקריבו ביום הזה רק קומץ ממנו, וכל שאר השיריים היו נאכלים לכהנים, למי היה נאכל השיריים האלה, לכל המשמרות או רק לאותו משמר? והרי בשתי הלחם כתב הרמב"ם להדיא שהוא מתחלק לכל המשמרות, ועל העומר לא הזכיר כלל.

ומסיק המשנה למלך שמסתמא מחלקים שיירי העומר רק למשמר שזמנו קבוע, והטעם משום שאין לו שייכות עם הרגל. וכן מדייק מלשון הרמב"ם על העומר 'וקומץ, ומקטיה, והשאר נאכל לכהנים כשיירי כל המנחות'. ולא הוסיף 'ומתחלק לכל המשמרות', משמע שהוא מחולק רק לכהני אותו המשמר כשיירי כל המנחות שבכל השנה כולה. משא"כ בשתי הלחם כתב הרמב"ם 'ושתי החלות נוטל כהן גדול אחת, והשניה מתחלקת לכל המשמרות', וכאמור ששתי הלחם הוא קרבן השייר ליו"ט, כלשון הכתוב 'וביום הביכורים בהקריבכם מנחה לה' בשבועותיכם'. זהו קרבן של יו"ט.

וכן אנו רואים שבתפילת המוסף אנו מזכירים את שתי הלחם בפסוק 'ביום הקריבכם מנחה חדשה', אבל היום הזה, ט"ז ניסן, לא הזכרנו כלל בתפילת מוסף את קרבן העומר. מדוע?

אין העומר שבא מצד היגיעה שייך לפסח שכולו מתנה בדילוג

אלא כאמור שהעומר אין לו שייכות עם יו"ט פסח, כי ענין פסח הוא מתנה שמקבלים מלמעלה, באתערותא דלעילא ולא מצד עבודתינו, ולא רק יום א' דפסח בלבדו אלא גם כלליות ימי החג הנטפלים ליום הראשון, וכאמור בזה"ק על שביעי של פסח 'בעתיקא תליא מילתא', היה זה התעוררות מלמעלה ולא היה שייך לעבודתינו.

אע"פ שמיום ט"ז ניסן מתחיל להיות עליה מצד האתערותא דלתתא, מ"מ מצד יו"ט פסח כשלעצמו עדיין אין שייכות ליגיעות שלנו, כי מהות הפסח הוא לשון דילוג וקפיצה, נפקע מעבודה ויגיעה, לעומת העומר שהוא בבחינת 'בזעת אפך תאכל לחם'.

אף שהזהירנו הקב"ה להתחיל עם העבודה הזאת תיכף ביום ב' דפסח, הרי זה דומה לדברי האור החיים הק' בפרשת יתרו עה"פ 'בחדש השלישי.. באו מדבר סיני' שלא יכלו כבר להמתין עד שיגיע אותו היום שמצפים לו מתחילת הבריאה, כך היה מקום להתחיל בעבודת העומר אחר שיעברו כל ימי הפסח, אלא שמרוב חביבות לעבודתנו, הזהירנו להתחיל עם העומר כבר ביום ט"ז ניסן. לא 'בגלל' שזה בפסח, אלא 'על אף' שזה בפסח, כי פסח ועומר הם שני הפכים, שני צדדי המטבע, פסח מתנה ועומר יגיעה. בתחילה נותנים מתנה כדי שתקבל בזה טעם, ובזה מעוררים את האדם שיהיה לו רצון וחשק לזכות לאותו הדבר, ותוך כדי הוא ניגש אל עבודת היגיעה לזכות לכך. ובאמת הם שני עניינים סמוכים זה אצל זה, פסח ועומר, אך לא יו"ט אחד הם. משא"כ שתי הלחם ושבועות, יו"ט אחד הם.

חג המצות וחג העומר מועדים נפרדים במנין שבעת המועדות

וזש"כ במדרש תדשא 'שבעה מועדות נתן הקב"ה לישראל ואלו הם, שבת, חג המצות, חג העומר, שופר בר"ה, יוה"כ, סוכות, ושבועות. הרי שהוא מונה את חג העומר כדבר נפרד. ומטרת היו"ט הזה הוא להביא

את האדם להכרה הברורה שתכליתו הוא להתעלות מלהיות חומרי כחמור, ולהסתכל בפנימיות של כל דבר, ולהתקרב להשי"ת ע"י אותו הדבר. כמאכל אדם ולא כמאכל בהמה.

וזש"כ 'וערבה לה' מנחת יהודה', אנחנו מקבלים מהקב"ה פסח, וכביכול הקב"ה מקבל מאיתנו קרבן העומר. אצלינו חשוב יותר פסח, שזוהי מתנה שהקב"ה נותן לנו, אצלו ית' יותר חשוב העומר, שבאלו הימים אנו מתייגעים בבחינת בזעת אפך תאכל לחם, להתעלות מבהמה לאדם.

אל תהי מנחת העומר קלה בעיניך שהיא עמדה משונאי ישראל

אי' בפסיקתא דרב כהנא שיש כח גדול במנחות העומר לתת לבני ישראל כוחות לנצח את שונאיהם, 'לעולם אל תהא מצות עומר קלה בעיניך, היא שעמדה להם בימי גדעון, והיא שעמדה להם בימי המן, וכמ"ש בפיוט 'ואמרתם זבח פסח', נְשַׁמְדָה מִדֵּין בְּצִלְלֵי שְׁעוֹרֵי עוֹמֶר פֶּסַח. שוֹרְפוֹ מִשְׁמֵנִי פוֹל וְלוֹד בִּיקָד יְקוֹד פֶּסַח. וכן נכנע המן ביום זה ע"י לימוד קמיצת העומר ע"י מרדכי הצדיק לתינוקות של בית רבן.

וצריך להבין מהו הכח הגדול שיש במנחת העומר, לעמוד כנגד שונאי ישראל.

אין מנחה אלא ביחיד זולת מנחת העומר שבסוף הפרשה

וכתב ה'משך חכמה' במאמרי שבת הגדול בביאור הפטרת 'וערבה לה' מנחת יהודה וירושלים', בתוך דבריו מחדש דבר נפלא בענין מנחת העומר, כי הגדרת המנחה [במסכת מנחות שנלמד עכשיו בציבור ע"י לומדי דף היומי, אשרי להם] שהיא באה ביחידות ולא בשותפות.

הנה הקשינו לעיל שאם העומר והפסח הם שני הפכים, מדוע באמת צוה ה' להביא את העומר בימי הפסח, מוטב נסיים תחילה בכל המתנות של פסח, ואח"כ נתעורר בעצמנו להתייגע בימי העומר?

אין ישראל בעומר שותפין כמו בתמיד אלא כיחידה אחת

וביאר הג"מ רבי מאיר שמחה זי"ע כי מהות המנחה שהיא באה ביחיד, לא כעולות ושלמי נדבה שאדם מביא משותפות. במנחה כתוב 'ונפש כי תקריב' ודרשו חז"ל רק אחד בלבד. וא"כ צ"ע איך מביאים כלל ישראל מנחת עומר בציבור, והרי אין מנחה באה אלא ביחיד?

ואין לומר דשאני דין מנחת העומר משאר המנחות, שהרי נאמרה בפרשת ויקרא עם כל שאר הקרבנות, ולא בפרשת אמור או פינחס עם שאר מוספי ציבור?

בפרשת ויקרא כתוב (ב, יד) וְאִם תִּקְרִיב מִנְחָת בִּפְּוֹרִים לַה' אָבִיב קִלְיִי בָאֵשׁ גֶּרֶשׁ בְּרִמָּל תִּקְרִיב אֶת מִנְחַת בִּפְּוֹרֶיךָ; ופרש"י: 'ואם תקריב - הרי אם משמש בלשון כי שהרי אין זה רשות שהרי במנחת העומר הכתוב מדבר שהיא חובה וכן (במדבר לו) ואם יהיה היובל וגו': מנחת בכורים - במנחת העומר הכתוב מדבר (ת"כ) שהיא באה אביב בשעת בישול התבואה ומן השעורים היא באה נא' כאן אביב ונא' להלן כי השעורה אביב (שמות ט').

וצ"ע שהרי ראשית פרשה זאת מתחלת בלשון יחיד 'ונפש כי תקריב', ואיך המשיך לדבר במנחת העומר הבאה ציבור?

וערבה לה' מנחת העומר משיחורו להתאחד במלכות אחת

וביאר רבי מאיר שמחה שיש כאן חידוש נורא שבני ישראל המביאים מנחת העומר, נדרש מהם שלא יהיו כרבים שנשתתפו אלא כיחידה אחת 'כי השותפים אינם מקריבים מנחה, כשנאמר בסוף שופטים הצליל לחם שעורים מתהפך במחנה מדין, היינו קרבן עומר, צריך לדעת שבני ישראל היו אז מאוחדים כיחידה אחת ממש, לא כשותפים המשתתפים לדבר מצוה, אלא ממש כיחיד.

והנה קרבן התמיד גם הוא היה קרבן של כלל ישראל שהביאוהו כאחדות, אך שם אין איסור אם יהיה דינם כשותפים, כי קרבן תמיד יכולין להביא כשותפין, משא"כ מנחת העומר אי אפשר להביאה רק כשכלל ישראל נחשבין כאחד.

וביאר רבי מאיר שמחה שכל זמן שהיו ישראל נחלקין לשתי מחלקות, לא היה ערב לפניו ית' מנחת יהודה וירושלים [משמע מדבריו שכבר קיבל את היסוד שאמר הרבי מלובלין זי"ע שהכתוב מדבר במנחת העומר] כי העומר צריך לבא מיחיד האחת ולא משותפים. וכשיש קפידות וריחוק לבבות, אין העומר כשה.

קבע העומר שיבוא מכל ישראל כאחד ברגל שכולם חברים

רק בקרוב במהרה כשיתקיים בנו 'ולא יחצו עוד לשתי ממלכות, ומלך אחד יהיה לכולם, ועבדי דוד מלך עליהם', כמבואר ביחזקאל לז' קח לך עץ אחד וכתוב לך לבית יוסף חבריו, וקח לך עץ אחד וכתוב לך לבית יהודה חבריו, והיו לאחדים בידך כיציקה אחת, או אז יתכשר העומר לא כשותפות אלא כקרבת יחיד ממש.

ולכן כתוב בלשון 'ואם תקריב מנחת ביכורים', ופרש"י שהוא לשון 'וכי', והקשה מהר"ל דא"כ היה לו לומר 'וכי תקריב', מדוע כתב לשון ספק 'ואם'? אלא כאמור שהדבר תלוי אם נזכה להביא מנחת העומר מתוך אהבה ואחדות, אז יהיה המנחה ריח ניחוח לה', ואם תקריב, אם תזכה שכלל ישראל יתאחדו כיחידה אחת, או אז 'וערבה לה' מנחת יהודה וירושלים'. לא ציבור של שותפים אלא אחדות פשוט מכל ישראל כאחד.

אי משום הא, יש לפרש שאע"פ שהעומר הוא ענין נפרד מהפסח, מ"מ לא היה שייך להביא את העומר רק ביו"ט פסח, כי בשעה שכל ישראל עולים לרגל בחג הפסח, מתחברים כל ישראל באחדות אחד, וכלשון הפסוק 'עיר שחברה לה יחדיו', ובירושלמי מס' חגיגה מפורש 'עיר שעושה את כל ישראל חברים' וכמובא בתוספות, כי אפילו חומרות שהחמירו בביתם בענייני פרישות מעמי הארץ, שאפילו אמירת שלום נאסרה להם שמא ינתז צנורא מפיו והוא מטמא כזב, כל הגבולות וההפרדות נתבטלו כליל בבואם לעלות לרגל, רק בזכות ההתאחדות הזאת היו יכולין להקריב קרבן העומר כמנחת יחיד, כל ישראל חברים.

וזש"כ 'שמחתי באומרים לי בית הויה נלך', לא רק בעבור עצם העליה לרגל, אלא בעבור שהיא עיר שחברה לה יחדיו, שמחברת כל ישראל כאחד.

טעם מחודש לטהרת ע"ה ברגל כדי לחוג את הרגל באחדות

אי' ב'משך חכמה' פרשת שמיני שהטעם לטהרת עם הארץ ברגל, ברמב"ם מבואר שהוא משום איבה, רבי מאיר שמחה מבאר שמשום שצריך להקריב שלמים ביו"ט ולאכול עם עוד בני ישראל ביחד, סידרו לכתחילה שיוכל לקרוא לכולם.

ובחומש 'הכתב והקבלה' כתב שהלשון 'חג' הוא לשון אחדות בלשון ערבית, הם גנבו את התיבה חג' מלשון הקודש, ופירושו אחדות כמו עיגול המשווה את כולם ומאחד ביניהם.

ובאמת שבהבאת ביכורים גם היה מעמד כמו עליה לרגל, וכתוב במשניות ביכורים שבשעה שעשו קבלת פנים לקראת מביאי הביכורים, היה כלל, שלפי כבוד הנכנסים כך יצאו לקראתם.

והקשו חז"ל בירושלמי ביכורים, 'וכי יש קטן וגדול בירושלים', אלא כבוד הנכנסין, כמספר האנשים הנכנסים כך מספר אנשים היוצאים לקראתן. כי כשבאים לירושלים אין הבדלי מעמד שיש במקומות אחרים. זהו המהות של העיר ירושלים שהיא עושה את כל ישראל חברים.

וממילא גם אם קרבן העומר שייך לעבודת הפסח, לאחר שמסיימים עם המתנה ומתחילין עם אתערותא דלתתא, אבל אי אפשר להמתין עד סוף ימי הפסח, שכבר אין ישראל נכנסין לשער אחד, ופנית בבוקר והלכת לאהלך, אז חוזרים כל החומרות והבדלי מעמד שיש בכלל ישראל, וכשיש פירוד אי אפשר להביא מנחת העומר.

לכן די לנו שעבר היום הראשון של פסח, שהוא עיקר המתנה שקבלנו באתערותא דלעילא, ותיכף מביאין את העומר, בשעה שעוד נושמים את האויר הירושלמי של 'חברה לה יחדיו', כדי שנוכל לקיים תיכף ומיד 'ונפש כי תקריב', קרבן ציבור שהוא קרבן יחיד.

החמירו בפסח שלא להתערב כלל כדי שלא יבואו לידי איבה

ובאמת ששורש הדברים של מנהג ישראל שאין מתערבין בפסח, כלומר שאין אוכלין זה אצל זה, לא לפירוד עשו כן ח"ו, אדרבה כדי שלא לעשות איבה. כן מבואר בספרים ישנים, כי אילו היו נוהגים לאכול זה אצל זה,

אדרבה אז היה סיבה לאיבה, שהיה אוכל רק אצל זה ולא אצל זה, וכדי שלא יהיה חשש איבה, תיקנו מנהג מיוחד שאין אוכלין כלל זה אצל זה, אפילו אצל יותר חשובים ממני. וממילא אין שייך איבה.

ונמצא שאין זה סיבה לפירוד אדרבה הוא סיבה לאחדות. ואין זה סותר לירושלים הבנויה בעיר שחברה לה יחדיו.

והרי לנו ב' פירושים נאים בפסוק 'וערבה לה' מנחת יהודה ומנחת וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות'. האחד מהרבי מלובלין זי"ע שהגיעה והעבודה ד'בזעת אפך תאכל לחם' ערב לפני ה' ביום הקרבת העומר, הם יוצאים מבהמיות מיום מנחת העומר הבא מארץ יהודה, עד שיזכו למדרגת אדם בחג השבועות.

והפירוש הנוסף שבכדי שיביאו מנחת העומר צריך שכלל ישראל יהיו בנקודה של אחדות נפלאה, וזהו 'וערבה לה' שיהודה וירושלים מביאים מנחה אחת, אף שאין מנחה באה בשותפות, מנחת העומר עריבה ומתוקה לפני ה', כי זכו אנשים פרטיים להתאחד באחדות כללית. יתן לנו השי"ת, חג פסח וחג עומר מאירים ושמחים, ושבת שלום ומבורך.